

RAHANDUSMINISTEERIUM

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL nr 124

20.06.2023

nr 14-4/4-1

Tallinn

Algus kell: 14.00

lõpp kell: 15.25

Juhatas: Mart Uusjärv

Protokollis: Margit Mitt

Võtsid osa: Mart Uusjärv, Peeter Päll, Martin Kulp, Taavi Pae, Mall Leht, Liisi Lumiste, Uudo Timm, Tiina Laansalu, Olev Veskimäe

Puudusid: Raivo Aunap, Pikne Kama, Evar Saar, Kristel Reiss, Ilmar Tomusk, Timo Torm

Peeter Päll – täiendada päevakorda punktiga - Ülevaade ÜRO kohanimeekspertide istungist

PÄEVAKORD:

1. Eestimaa Talupidajate Keskliidu nõukogu liikmete pöördumine
2. Sadamanimede staatusest
3. Tee nime valiku juhend
4. Katastriüksuse jagamine Rõuge vallas
5. Paisjärvede nimede muutmise
6. Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Ameti pöördumine
7. Ülevaade ÜRO kohanimeekspertide istungist

1) Eestimaa Talupidajate Keskliidu nõukogu liikmete pöördumine

Martin Kulp selgitab, et Eesti Talupidajate Keskliit pöördus Eesti Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse, Riigikogu Kultuurikomisjoni ja Eesti Keele Instituudi keelekorraldajate poole avaliku palvega taastada Eesti Vabariigi riiklikus aadressiregistris kinnistu nimetusele järgnev määratlus talu neile, kes soovivad säilitada Eestis maaelu kauaaegseid traditsioone, talupidamise kultuuri ja aegade sidemeid. Neile jääb arusaamatuks, miks oli vaja kustutada Eesti riiklikust aadressiregistrist määratlus talu?

Martin Kulp lisab, et küsimus puudutab keskkonnaministri määrust „Aadressiandmete süsteem“, mille § 13 lg 4¹ kohaselt ei või kasutada maaüksuse ega hoone nimes muu hulgas sõna *tal*.

Mart Uusjärv juhib tähelepanu, et Evar Saar märkis oma 19.06.2023 kirjalikus arvamuses, et Eesti Talupidajate Keskliidu pöördumisega peab tõsiselt arvestama ja midagi senises liigselt standardiseerivas praktikas tuleb muuta.

Peeter Päll lisab, et talu on tähtis sümbol Eesti ajaloos.

Mall Leht selgitab, et *tal* lisamisega ei teki erisust, aadressiotsingud ignoreerivad seda sõna juba täna, sest inimesed kirjutavad selle või jätavad kirjutamata nii nagu ka paljud teised liigisõnad.

Peeter Päll arvab, et sel juhul võib *talu* kasutamise võimalus nimes olla. Tähtis on, et ei tekiks kahele kohale sama nime, üks liigisõnaga ja teine mitte, nt ühes külas Sepa ja Sepa talu.

Mall Leht nõustub Peeter Pälli ettepanekuga. Muudatus tuleks viia aadressiandmete süsteemi määrusesse sisse, et saaks kasutada liigisõna *talu* eraldiseisvana.

OTSUSTATI: kohanimenõukogu toetab sõna *talu* kasutamist maaüksuse nimes. Maa-amet valmistab ette ADS määruse muutmise.

2) Sadamanimede staatusest

Mall Leht selgitab, Maa-ametil on tekkinud küsimus seoses sadamaregistris olevate aadressiandmetega. Maa-amet ja Transpordiamet on pikka ega suhelnud ja tuvastanud sadamaregistri ning kohanimeregistri kohanimeandmete erinevused ja vastuolud nt sadama tunnuspunkti asukohas. On üks sadam, mida ei ole ehitatud ja tõenäoliselt ei ehitata ka. Maa-ametil on hetkel tehniline lahendus tehtud sedasi, et ametlikke kohanimedid näidata KNR-i avalikul kaardil sõltumata sellest, kas objekt on olemas või mitte. Mida teha siis, kui kohalik omavalitsus ei muuda välja ehitamata jäävat sadamanime?

Martin Kulp juhib tähelepanu, et kohanimeseaduse § 3¹ kohaselt kohanimi ei tekita nimeobjektile iseseisvaid õigusi ega kohustusi, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel. Kui sadamanime on määranud kohaliku omavalitsus, siis peaks ta seda vajadusel ise ka muutma.

Liisi Lumiste selgitab, et on objekte, mis on planeeritud, aga ei ole välja ehitatud. Mitmetel juhtudel realiseeritakse planeering 10-15 aastat hiljem, kasutatakse samu nimesid, neid ei pea enam määrama. Staatust peaks eristama – kas on välja ehitatud või planeeritav objekt, et ei tekitaks segadust olemasolevate objektidega.

Mall Leht selgitab, et kui planeeringuga on kohanimi määratud, siis eeldab nime muutmine jällegi planeeringu muutmist. Planeeringuid paraku muuta ei saa, seaduse kohaselt saab planeeringu tühistada ja algatada uue. See on proportsionaalselt liiga suur töö pelgalt kohanimede pärast.

Uudo Timm lisab, et ka teisi objekte on planeeritud, aga erinevatel põhjustel arendused ei realiseeru. Nii kaua kuni planeering ei ole realiseeritud, peaks see olema teise staatusega.

Peeter Päll uurib, et kas kohanimeregistris mingit ajutist staatust ei saa kehtestada – näiteks välja ehitamata või planeeritud?

Mall Leht selgitab, et praegu kohanimeregister planeeritavate objektide kohanimedid eristada ei saa. Uue aadresside ja kohanimede süsteemi arenduse käigus saab selle vajadusega arvestada.

Olev Veskimäe arvab, et kohanime tõttu planeeringuid muutma ei hakata ning sellist võimalust ei peaks ka olema. Pigem võiks uues kohanimeregistris olla võimalus määratleda välja ehitamata objektide kohanimed.

Peeter Päll juhib tähelepanu, et kohanimeseaduse § 7 lõike 5 kohaselt võib ametliku kohanime kehtetuks tunnistada, kui nimeobjekti tegelikkuses ei ole.

OTSUSTATI: võtta info teadmiseks. Uue kohanimeregistri kavandamisel arvestada võimalusel planeeritavate objektide eristamisega.

3) Tee nime valiku juhend

Mall Leht annab teada, et Maa-amet on koostanud tee nimede valiku juhendi esimese versiooni ning tutvustab seda. Juhend on edastatud ka Transpordiametile. Ta teeb ettepaneku, et juhendi detailseid küsimusi võiks arutada eraldi töörühmas.

Mart Uusjärv juhib tähelepanu, et Evar Saar esitas oma märkused juhendi osas kirjalikult ning tõstatab küsimuse, kes võiksid juhendi töörühma kuuluda.

Peeter Päll tõstatab küsimuse mõttekriipsu kasutamisest kohanimeses.

Mall Leht selgitab, et tehniliselt on mõttekriipsu eristamine sidekriipsust väga keeruline. Interneti brauserid ei tee sellel märgil sisestades ja kuvades selget vahet. Seega on nt registreeritud rakenduste kasutajatel keerukas reeglitest kinni pidada.

Taavi Pae arvab, et keeleliselt peavad nimed olema kirjutatud korrektselt.

Mall Leht teeb ettepaneku, et töörühmas osaleksid lisaks Peeter Päll ja Evar Saar.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad ettepanekuga.

OTSUSTATI: Peeter Päll, Evar Saar ja Mall Leht vaatavad tee nime valiku juhendi üle, annavad tagasisidet ning lepivad kokku juhendi muudatustes.

4) Katastriüksuse jagamine Rõuge vallas

Mall Leht selgitab, et Rõuge valla Kõrgepalu küla Urda katastriüksuse omanik on pöördunud Maa-ameti poole sooviga määrata katastriüksuse jagamisel moodustatava katastriüksuse nimeks Tamme. Katastriüksuse ajalooline nimi on olnud Hurda ning piirkonnas on kasutusel paralleelselt nimed Hurda ja Urda, need nimekujud vajavad ühtlustamist.

Omanike soov on säilitada nime: Urda.

Küsimus on selles, et ajaloolistel kaartidel on sama nimi kirjutatud „Hurda“.

Kohanimeseaduse § 7 lõike 1 punkti 1 kohaselt:

§ 7. Ametliku kohanime muutmise ja kehtetuks tunnistamise alused

(1) Ametlikku kohanime **peab** muutma, kui:

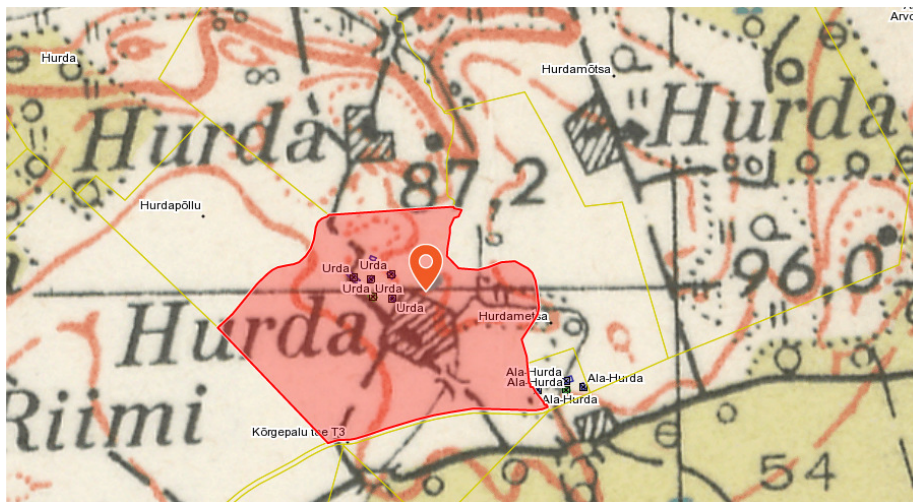
- 1) kohanimi on vastuolus käesoleva seaduse 3. peatüki nõuetega;
- 2) kasutusel olevad kohanime **eri kujud vajavad ühtlustamist**.

Lisaks ka kohanimeseaduse § 13 lõike 6 punkti 1 kohaselt:

(6) Kohanime määramisel tuleb välistada:

- 1) kohanimese samasus või **eksitav sarnasus**;

Sarnaseid juhtumeid on üle Eesti väga palju samadest kohanimeseaduse sätetest lähtuvalt ühtlustatud.

Evar Saar märkis oma kirjalikus arvamuses, et kuna see talu (praegu ametliku nimega Urda) on just kohas, kus on olnud Hurda küla kõige vanemad talud, siis võiks nimeks soovitada Vanatare või Hurda-Vanatare. Selle küla noorematel taludel on nimesid Tagatare ja Vastsetare (Vahtsõtarõ). Nime kirjapildil Urda kohalikku põhjendust ei ole. Sõltumata sellest, kuidas nime võib olla eri moodi kirjutatud, on selle kandi kohalik hääldus ikka h-d sisaldav: Hurda. maaüksuste nime Hurda ja Urda samas külas on teatud olukorras ikka eksitavalt sarnased, kirjalikus kasutuses ehk mitte, aga suuliselt on raske vahet teha. Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Evar Saare ettepanekuga.

OTSUSTATI: soovitada katastriüksuse nimena kasutada Vanatare või Hurda-Vanatare, kuna maaüksuste nimed Hurda ja Urda võivad samas külas olla eksitavalt sarnased.

5) Paisjärvede nimede muutmise

Mall Leht selgitab, et Maa-ameti poole pöördus Keskkonnaagentuur (KAUR) palvega arutada kohanimenõukogus järvede Priguldi paisjärv, Nõmme paisjärv ja Vara paisjärv nimesid. Nimetatud järved ei ole tegelikult paisjärved, ettepanek on liigisõna ära muuta.

Priguldi paisjärv (VEE2077610) – Kehtestatud Kohanimenõukogu 15.11.2005 otsusega (protokoll 23.11.2005 nr 1-17-3/2008). KAUR teeb ettepaneku muuta Priguldi tehisjärveks; Nõmme paisjärv (VEE2030610) - Kehtestatud Kohanimenõukogu 15.11.2005 otsusega (protokoll 23.11.2005 nr 1-17-3/2008). KAUR teeb ettepaneku muuta Nõmme tehisjärveks; Vara paisjärv (VEE2086110) - Kehtestatud Kohanimenõukogu 15.11.2005 otsusega (protokoll 23.11.2005 nr 1-17-3/2008). KAUR teeb ettepaneku muuta Vara tehisjärveks.

Uudo Timm teeb ettepaneku panna veekogude nimeks panna järv, mitte tehisjärv. Kas on tehis- või looduslik järv on üks omadus, mis ei pea olema nimes kajastatud. Kui on samas kohas sama nimega looduslik järv ja tehisjärv, siis tuleks eristada.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad ettepanekuga.

OTSUSTATI: kinnitada järvede nimeks vastavalt Priguldi järv, Nõmme järv ja Vara järv.

6) Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Ameti pöördumine

Martin Kulp selgitab, et Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet pöördus 30.05.2023 kohanimenõukogu poole eksperdiarvamuse saamiseks Narva linnas Proletariaadi tänava nime muutmise vajaduse osas ja uue nime osas.

Narva Linnavalitsuse nimekomisjon kaalus tänavanime Proletariaadi asendamist sama sõna eesti omakeelse vastega ning anda tänavale nimeks Töörahva tänav.

Kohanime määramise eelnõu avalikustamise ajal esitati Proletariaadi tänava puhul kolm vaiet – kaks vaide esitajat on Proletariaadi tänava nime muutmise vastu, üks vaide esitaja ei ole nõus Proletariaadi tänava uue nimetusega ja teeb ettepaneku ümber nimetada Proletariaadi tänav Oleviku tänavaks.

Peeter Päll arvab, et Proletariaadi tänava nime muutmiseks pakilist vajadust pole Proletariaat on eestikeelne (võõr)sõna, mitte võõrkeelne sõna.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Peeter Pälli arvamusega.

OTSUSTATI: kohanimenõukogu ei näe pakilist vajadust Proletariaadi tänava nime muutmiseks.

7) Ülevaade ÜRO kohanimeekspertide istungist

Peeter Päll annab teada, et 01.05-05.05.2023 toimus ÜRO kohanimeekspertide rühma (UNGEGN) III istung New Yorgis, kus Eestit esindasid Peeter Päll ja Tiina Laansalu. Eesti aruandest võeti avalikkuse huvi jaoks välja üks teema – Maa-ameti aadressiandmete ja kohanimede käsiraamat.

OTSUSTATI: võtta info teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Uusjärv

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Margit Mitt

Protokollija